

C/2024/7390

6.12.2024

Streszczenie decyzji Komisji

z dnia 9 czerwca 2023 r.

uznającej koncentrację za zgodną z rynkiem wewnętrznym oraz z funkcjonowaniem
Porozumienia EOG

(Sprawa M.10433 – VIVENDI / LAGARDERE)

(notyfikowana jako dokument nr C(2023) 3717)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(C/2024/7390)

9 czerwca 2023 r. Komisja przyjęła decyzję w sprawie połączenia przedsiębiorstw na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw⁽¹⁾, w szczególności art. 8 ust. 2 tego rozporządzenia. Pełny tekst decyzji w języku francuskim w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności znajduje się na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji pod następującym adresem: <https://competition-cases.ec.europa.eu/search>.

1. STRONY

- 1) W załączonej decyzji stwierdzono, że nabycie całej spółki Lagardère S.A. („Lagardère” lub „spółka docelowa”, Francja) przez grupę Vivendi S.E. („Vivendi” lub „strona zgłaszająca”, Francja) (zwanymi dalej łącznie „stronami”) w drodze oferty publicznej („transakcja”) jest zgodne z rynkiem wewnętrznym i Porozumieniem EOG, zgodnie z art. 2 ust. 2 i art. 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw oraz art. 57 Porozumienia EOG.
- 2) **Vivendi** jest spółką giełdową z siedzibą we Francji. Spółka posiada wyłączną kontrolę nad grupą Vivendi, która prowadzi działalność głównie w sektorach: (i) telewizyjnym, (ii) świadczenia usług zakupu powierzchni reklamowej, (iii) wydawania gier wideo na urządzenia mobilne, (iv) prasowym (w szczególności jako wydawca czasopism „Gala” i „Voici”), (v) wydawniczym (za pośrednictwem grupy Editis), (vi) dostarczania treści i hostingu treści wideo w internecie, (vii) sztuk widowiskowych oraz (viii) sprzedaży biletów. Wyłączną kontrolę nad grupą Vivendi sprawuje grupa Bolloré, która posiada 29,5 % kapitału i 29,7 % praw głosu Vivendi.
- 3) **Lagardère** jest spółką giełdową z siedzibą we Francji. Jest jednostką dominującą najwyższego szczebla grupy Lagardère, która działa głównie w sektorach: (i) wydawniczym (za pośrednictwem swojej spółki zależnej Lagardère Publishing, w której Hachette Livres skupia wszystkie działania związane z wydawaniem książek), (ii) sprzedaży detalicznej w branży turystycznej, (iii) audiowizualnym, (iv) prasowym (w szczególności jako wydawca czasopisma „Paris Match”) i medialnym (w tym reklamowym), (v) sztuk widowiskowych oraz (vi) sprzedaży biletów. Lagardère nie jest kontrolowana przez żadnego akcjonariusza w rozumieniu przepisów dotyczących kontroli łączenia przedsiębiorstw.

2. TRANSAKCJA

- 4) 24 października 2022 r. Komisja Europejska („Komisja”) otrzymała, zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 (dalej: „rozporządzenie w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw”), zgłoszenie planowanej koncentracji, w wyniku której spółka Vivendi (Francja) zamierza przejąć, w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, wyłączną kontrolę nad całą spółką Lagardère (Francja) w drodze publicznej oferty przejęcia.
- 5) W swojej decyzji z 30 listopada 2022 r. Komisja stwierdziła, że transakcja budzi poważne wątpliwości co do jej zgodności z rynkiem wewnętrznym, i wszczęła postępowanie na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. 22 lutego 2023 r. Komisja przesłała stronie zgłaszającej pisemne zgłoszenie zastrzeżeń.

⁽¹⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

- 6) 5 i 12 kwietnia 2023 r. strona zgłaszająca przedstawiła zobowiązania zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, aby rozwiązać stwierdzone przez Komisję problemy w zakresie konkurencji.

3. RYNKI, KTÓRYCH TRANSAKCA DOTYCZY W GŁÓWNEJ MIERZE

- 7) Chociaż transakcja ma wpływ na szereg rynków właściwych, Komisja wyraziła obawy w odniesieniu do następujących rynków produktowych i geograficznych („rynków właściwych”):

Jeśli chodzi o sektor wydawniczy:

- (a) rynki nabywania praw do publikacji utworu pierwotnego w języku francuskim, w zależności od języka oryginału utworu (francuski lub obcy) i kategorii utworu (literatura powszechna czy literatura dziecięca i młodzieżowa), w obu przypadkach o zasięgu ogólnosiwiatowym;
- (b) rynek nabywania praw do publikacji utworu zależnego w języku francuskim – książek w miękkiej oprawie w formacie kieszonkowym (literatura powszechna), o ogólnosiwiatowym zasięgu geograficznym;
- (c) rynki świadczenia usług rozpowszechniania w imieniu wydawców zewnętrznych, w zależności od rodzaju odsprzedawcy, oraz rynek świadczenia usług dystrybucji w imieniu wydawców zewnętrznych, w obu przypadkach o zasięgu geograficznym obejmującym obszar odpowiadający francuskojęzycznej części Unii Europejskiej, w tym Francję, Belgię i Luksemburg oraz
- (d) rynki sprzedaży książek podmiotom zajmującym się dalszą odsprzedażą, w zależności od rodzaju odsprzedawcy i kategorii książek, o zasięgu geograficznym obejmującym obszar odpowiadający francuskojęzycznej części Unii Europejskiej, w tym Francję, Belgię i Luksemburg (z wyjątkiem podręczników szkolnych, które mają zasięg krajowy).

Jeśli chodzi o sektor prasy:

- (e) rynek czytelniczy magazynów typu „people”, który ma zasięg ogólnokrajowy i obejmuje terytorium całej Francji.

4. OCENA WPŁYWU NA KONKURENCJĘ

- 8) Szczegółowe badanie potwierdziło, że transakcja wywołuje szereg skutków horyzontalnych na rynkach właściwych. Poniższe sekcje niniejszego dokumentu podsumowują główne wnioski Komisji.

4.1. Sektor wydawniczy

- 9) Zanim książki dotrą do czytelników, zazwyczaj przechodzą przez obieg znany jako proces wydawniczy, który tradycyjnie obejmuje kilka podmiotów: wydawcę, dystrybutora, sprzedawcę detalicznego i odsprzedawcę. Badanie Komisji wykazało, że – poza pozycją zajmowaną przez strony na każdym etapie procesu wydawniczego – jego poszczególne ogniw są w dużej mierze współzależne i w analizie konkurencji należy uwzględnić tę dynamikę.

4.1.1. Stwierdzenie, że istnieje znacząca przeszkoda dla skutecznej konkurencji w wyniku nieskoordynowanych skutków horyzontalnych na rynkach nabywania praw wydawniczych na całym świecie

- 10) Badanie Komisji wykazało, że połączony podmiot, skupiający wydawnictwa Hachette i Editis, miałby znaczącą pozycję na rynkach nabywania praw do publikacji utworu pierwotnego w języku francuskim, którego językiem oryginału jest język francuski lub obcy, z zakresu literatury powszechnej i literatury dziecięcej i młodzieżowej. Analiza Komisji wykazała, że po dokonaniu transakcji nowy podmiot będzie miał przewagę konkurencyjną nad swoimi konkurentami, co przyczyni się do wzmocnienia jego siły przyciągania autorów, ze względu na możliwości rozpowszechniania i dystrybucji, ofertę usług multimedialnych i zdolności finansowe. Niemniej zdolność połączonego podmiotu do nabywania praw do publikacji utworów pierwotnych najbardziej dochodowych autorów miałaby negatywny wpływ na konkurujących wydawców, pozbawiając ich ważnego źródła przychodów. Transakcja, będąc zagrożeniem dla przetrwania wydawców, doprowadziłaby następnie do zmniejszenia liczby wydawców książek. Ponadto, w obliczu braku wystarczających podobnych alternatyw na tych rynkach, wyeliminowanie ważnego czynnika napędzającego konkurencję pozwoliłoby nowemu podmiotowi na pogorszenie warunków umownych przyznawanych autorom.

11) Analiza Komisji wykazała również, że nowy podmiot miałby znaczną siłę nabywczą na rynku nabywania praw do publikacji utworów zależnych z zakresu literatury powszechnej. Ta siła nabywczą będzie oparta w szczególności na szczególnym charakterze kieszonkowych serii wydawniczych i zostanie wzmocniona przez zdolność finansową i atrakcyjność podmiotu, zważywszy na integrację pionową i jego przynależność do konglomeratu. Komisja obawia się zatem, że po dokonaniu transakcji zwiększona siła rynkowa nowego podmiotu umożliwi mu narzucanie mniej korzystnych warunków umownych konkurentom będącym wydawcami utworów pierwotnych.

4.1.2. *Stwierdzenie, że istnieje znacząca przeszkoda dla skutecznej konkurencji w wyniku skutków horyzontalnych na rynkach świadczenia usług rozpowszechniania w imieniu stron trzecich, w zależności od rodzaju odsprzedawcy, oraz na rynku dystrybucji książek w imieniu stron trzecich*

12) Analiza Komisji wykazała, że strony są bliskimi konkurentami na rynkach świadczenia usług rozpowszechniania i dystrybucji książek, a ich łączny udział w rynku wynosi ponad 50 %. Rynki te charakteryzują się również wysokimi barierami wejścia i ekspansji, a klienci stron mają ograniczoną siłę przeciwwagi ze względu na charakter tej działalności.

13) Analiza Komisji wykazała, że transakcja nadałaby połączonemu podmiotowi pozycję dominującą na rynkach świadczenia usług rozpowszechniania i dystrybucji we francuskojęzycznej części Unii Europejskiej. Rynki te wymagają uruchomienia znacznych zasobów finansowych i logistycznych, dlatego wejście na nie innych konkurentów po transakcji wydaje się mało prawdopodobne. W rezultacie po transakcji połączony podmiot miałby taką pozycję rynkową i siłę, że jego konkurenci, których byłoby niewielu i byłoby mniejsi, nie byłoby w stanie wywierać skutecznej presji konkurencyjnej na połączony podmiot.

4.1.3. *Stwierdzenie, że istnieje znacząca przeszkoda dla skutecznej konkurencji w wyniku nieskoordynowanych skutków horyzontalnych na rynkach sprzedaży książek, w zależności od rodzaju odsprzedawcy i kategorii książek, których to dotyczy*

14) Analiza przeprowadzona przez Komisję wykazała, że transakcja połączy – we wszystkich głównych kategoriach książek – dwa główne podmioty i nada połączonemu podmiotowi wiodącą pozycję na wszystkich tych rynkach lub ją wzmocni. Nowy podmiot będzie miał co najmniej dwukrotnie większy udział w rynku niż jego główny rywal na większości rynków sprzedaży książek.

15) Badanie Komisji wykazało, że wielu aktualnych konkurentów stron już jest ograniczonych w swojej zdolności do skutecznego konkurowania z nowym podmiotem, a transakcja spowoduje nasilenie tego zjawiska. Co więcej, nie będzie wystarczającej siły równoważącej po stronie popytu. W rezultacie siła przetargowa księgarzy, klientów połączonego podmiotu, może tylko osłabnąć. Księgarzom byłoby bardzo trudno negocjować w odpowiedzi na pogorszenie się warunków handlowych, a połączonemu podmiotowi łatwiej byłoby narzucić swoje tytuły i zmusić księgarzy do podjęcia zobowiązań co do ilości lub rozmieszczenia, jeśli chcieliby uzyskać dodatkowe rabaty.

16) Transakcja mogłaby zatem doprowadzić do zmniejszenia rabatu udzielanego księgarzom i wzrostu cen książek dla konsumenta końcowego.

4.2. Sektor prasy

4.2.1. *Stwierdzenie, że istnieje znacząca przeszkoda dla skutecznej konkurencji w wyniku nieskoordynowanych skutków horyzontalnych na rynku czytelnictwem prasy typu „people”*

17) Nowy podmiot miałby wysoki łączny udział w rynku czytelnictwem czasopism typu „people”.

- 18) Badanie rynku czytelników czasopism typu „people”, konkurencyjnych czasopism i reklamodawców czasopism pokazuje, że czasopismo „Paris Match” znajduje się w sektorze prasy typu „people” na konkurencyjnej pozycji, z czasopismem „Gala” jako bardzo bliskim konkurentem, zważywszy na jego wysoką pozycję na rynku w porównaniu z tradycyjnymi czasopismami typu „people”, oraz czasopismem „Voici” jako dalszym konkurentem. Czasopisma polityczne i ogólnoinformacyjne są zaledwie odległymi konkurentami, i to jedynie dla czasopisma „Paris Match”. Wyniki te zostały potwierdzone przez analizę cen przeprowadzoną przez Komisję, analizę zasięgu w ciągu ostatnich trzech lat oraz wewnętrzne dokumenty stron wskazujące na ścisłe i systematyczne monitorowanie, jakie czasopisma prowadzą między sobą.
- 19) Na tak prezentującym się rynku prasy typu „people” strony posiadały udział w wysokości [50–60] % lub wyższy w ciągu ostatnich trzech lat, na szczególnie skoncentrowanym rynku, ponieważ musiały stawić czoła trzem konkurującym ze sobą grupom na rynku czasopism zajmujących się tematyką „people”.
- 20) Ponadto, oprócz ścisłego związku konkurencyjnego między tymi czasopismami, wyniki badania rynku wykazały, że po transakcji na rynku nie pozostanie wystarczająca liczba podmiotów zdolnych do wywierania wystarczającej presji konkurencyjnej, aby zrównoważyć presję, jaką czasopisma stron wywierają między sobą.
- 21) Ponadto badanie rynku przeprowadzone przez Komisję wykazało, że rynek czytelnictwa prasy typu „people” charakteryzuje się wysokimi barierami wejścia ze względu na wysokie koszty operacyjne i tendencję spadkową nakładu.
- 22) W tym kontekście analiza Komisji wykazała, że transakcja dałaby połączonemu podmiotowi pozycję dominującą i usunęłaby znaczące ograniczenie konkurencyjne na rynku czasopism typu „people”. Transakcja może w szczególności skutkować częstszymi lub większymi podwyżkami cen czasopism, spowolnieniem wysiłków stron na rzecz poprawy jakości treści czasopism lub zmniejszeniem różnorodności redakcyjnej w prasie typu „people”.

4.3. Podsumowanie

- 23) W decyzji stwierdzono zatem, że transakcja znacząco zakłóciłaby skuteczną konkurencję na znacznej części rynku wewnętrznego w rozumieniu art. 2 ust. 3 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw.

5. ZOBOWIĄZANIA PODJĘTE PRZEZ STRONY

5.1. Zobowiązania wstępne

- 24) 15 grudnia 2022 r. strona zgłaszająca przedstawiła jako zobowiązanie sprzedaż Editis w ramach planu mieszanego obejmującego dystrybucję tytułów Editis przez Vivendi na rzecz jej akcjonariuszy w formie tymczasowej dywidendy rzeczowej, a następnie sprzedaż, za obopólną zgodą, przez grupę Bolloré (kontrolującego akcjonariusza Vivendi z 29,46 % udziału) swoich udziałów w Editis niezależnemu podmiotowi trzeciemu.
- 25) 14 lutego 2023 r. strona zgłaszająca przedstawiła jako nowe zobowiązanie sprzedaż Editis w ramach podobnego planu. Pakiet, który miał zostać sprzedany głównemu akcjonariuszowi, był jednak większy niż przedstawiony w ramach zobowiązań z 15 grudnia 2022 r., ponieważ nabywca pakietu posiadałby 37,06 % kapitału Editis od momentu wejścia na giełdę, co odpowiada 29,46 %, do których dodano akcje własne Vivendi.
- 26) W pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń Komisja uznała, że w porównaniu ze sprzedażą 100 % kapitału Editis odpowiedniemu nabywcy proponowana procedura notowania na giełdzie i dystrybucji jest bardziej złożona, wiąże się z ryzykiem wykonania oraz powoduje niepewność i ryzyko w odniesieniu do (i) trwałego charakteru kontroli nabywcy nad pakietem, (ii) rentowności i konkurencyjności Editis w perspektywie długoterminowej, (iii) motywacji do rozwijania zbywanej działalności, (iv) zdolności do rozwijania zbywanej działalności oraz (v) powiązań pomiędzy zbywaną działalnością a stroną zgłaszającą.
- 27) Ponadto proponowane zobowiązania nie obejmowały rynku prasy typu „people”.

28) Komisja uznała zatem, że zobowiązania wstępne nie rozwiązały w pełni problemów związanych z konkurencją.

5.1. Zmienione zobowiązania

29) 5 i 12 kwietnia 2023 r., w celu rozwiązania problemów dotyczących konkurencji wykrytych na rynkach właściwych, strona zgłaszająca przedstawiła opisane poniżej zobowiązania.

5.1.1. Sprzedaż Editis

30) Zmienione zobowiązania obejmują sprzedaż 100 % kapitału Editis odpowiedniemu nabywcy.

31) Ponadto strona zgłaszająca zobowiązuje się nie realizować transakcji przed zawarciem umowy sprzedaży Editis i zatwierdzeniem przez Komisję nabywcy i warunków sprzedaży.

32) Strona zgłaszająca zobowiązuje się także nie zabiegać aktywnie o (i) zewnętrznych wydawców rozpowszechnianych lub dystrybuowanych przez Editis przez okres trzech lat od zamknięcia transakcji nabycia Editis przez przejmującego, (ii) autorów związanych z Editis umową wydawniczą przez okres trzech lat od zamknięcia transakcji nabycia Editis przez przejmującego oraz (iii) dyrektorów wydawnictw lub działów wydawniczych Editis.

33) Strona zgłaszająca podejmie również wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, aby wszelkie informacje poufne dotyczące Editis nie mogły zostać wykorzystane przez jej pracowników na korzyść Hachette Livres.

34) Ponadto strona zgłaszająca zobowiązuje się sprzedać Editis nabywcy, który jest niezależny od stron, posiada zdolność finansową i motywację do rozwijania działalności, nie budzi zastrzeżeń co do konkurencji ani nie stwarza *prima facie* ryzyka związanego z egzekwowaniem przepisów, a także posiada bogate doświadczenie w sektorze wydawniczym lub medialnym.

5.1.2. Sprzedaż „Gali”

35) Zmienione zobowiązania obejmują sprzedaż tytułu prasowego „Gala”, wydawanego przez Prisma Media, spółkę zależną należącą w 100 % do Vivendi.

36) Sprzedawane aktywa obejmują czasopismo „Gala” i jego wydanie papierowe, prawa własności intelektualnej związane z działalnością operacyjną „Gali”, narzędzia cyfrowe, sieci społecznościowe, pliki aktywnych klientów i subskrybentów bezpłatnych biuletynów, 56 pełnoetatowych dziennikarzy i redaktorów oraz 65,6 pełnoetatowego personelu pomocniczego.

37) Sprzedawane aktywa obejmują także umowy świadczenia usług zawarte na wyłączną korzyść „Gali”. Umowy współdzielone z innymi czasopismami grupy Vivendi będą objęte przejściowymi umowami o świadczenie usług przez okres 12 miesięcy.

38) Zobowiązania obejmują również przejściowe umowy o świadczenie usług na okres 12 miesięcy dotyczące (i) pomieszczeń, w których przebywa personel operacyjny „Gali”, (ii) wyposażenia biurowego i sprzętu IT związanego z działalnością operacyjną „Gali” oraz przejściowe umowy o świadczenie usług na okres 18 miesięcy dotyczące usług operacyjnych, w szczególności tymczasowego zapewnienia środowiska technologicznego, zaplecza biurowego i narzędzi zarządczych.

39) Strona zgłaszająca zobowiązuje się nie realizować transakcji przed zawarciem przez stronę zgłaszającą lub pełnomocnika odpowiedzialnego za sprzedaż umowy sprzedaży dotyczącej „Gali” i przed zatwierdzeniem przez Komisję nabywcy i warunków sprzedaży.

- 40) Wreszcie strona zgłaszająca zobowiązuje się sprzedać czasopismo „Gala” nabywcy, który jest niezależny od stron, posiada zdolność finansową i motywację do rozwijania działalności, nie budzi zastrzeżeń co do konkurencji i nie stwarza *prima facie* ryzyka związanego z egzekwowaniem przepisów, posiada bogate doświadczenie w sektorze prasy papierowej i cyfrowej lub prasy papierowej oraz może wykazać się dobrą znajomością specyfiki rynku francuskiego i zdolnością do działania na tym rynku.

5.1.3. Ocena przedstawionych zobowiązań

- 41) 5 i 13 kwietnia 2023 r. Komisja odbyła dwukrotne konsultacje z podmiotami działającymi na rynkach właściwych, obejmujące odpowiednio zobowiązania związane ze sprzedażą Editis i sprzedażą „Gali”.
- 42) Wyniki testów rynkowych były ogółem pozytywne w odniesieniu do zakresu, rentowności, konkurencyjności i atrakcyjności zobowiązań dotyczących rynku wydawniczego i rynku prasy typu „people”. Na podstawie tych konsultacji i przeprowadzonej przez Komisję analizy ostatecznych zobowiązań Komisja uważa, że proponowane zobowiązania są wystarczające i odpowiednio skuteczne, aby rozwiązać obawy związane z transakcją na rynkach właściwych.
- 43) W szczególności Komisja uważa, że w wyniku sprzedaży 100 % udziałów w Editis odpowiedniemu nabywcy rozwiązano problem ryzyka i niepewności związanych z ustaleniami dotyczącymi sprzedaży – notowania na giełdzie i dystrybucji. Komisja zauważa, że zbycie grupy Editis eliminuje prawie wszystkie przypadki pokrywania się działalności stron w sektorze wydawniczym i umożliwi odtworzenie presji konkurencyjnej wywieranej przez Editis przed transakcją w sposób rentowny i konkurencyjny, bez żadnego ryzyka związanego z wdrożeniem.
- 44) Ponadto Komisja uważa, że w wyniku zbycia czasopisma „Gala” zakres ostatecznych zobowiązań na rynku prasy typu „people” jest wystarczający, aby wyeliminować ryzyko, że transakcja znacząco zakłóci skuteczną konkurencję na rynku czytelnictwa tego typu prasy. Komisja uważa również, że ostateczne zobowiązania obejmują wszystkie aktywa materialne, wartości niematerialne i prawne, personel i umowy niezbędne do zagwarantowania konkurencyjności i rentowności „Gali” i nie wiążą się z żadnym ryzykiem związanym z ich realizacją.
- 45) W swojej decyzji Komisja stwierdziła zatem, że na podstawie zobowiązań zaproponowanych przez stronę zgłaszającą zgłoszona koncentracja nie zakłóci skutecznej konkurencji na rynkach właściwych.

6. PODSUMOWANIE

- 46) Z powodów wymienionych powyżej Komisja stwierdza, że proponowana koncentracja – pod warunkiem pełnego dotrzymania zobowiązań przedstawionych przez strony – nie doprowadzi do istotnego utrudnienia efektywnej konkurencji na rynku wewnętrznym lub na jego znacznej części.
- 47) W związku z powyższym transakcję należy uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym i funkcjonowaniem Porozumienia EOG, zgodnie z art. 2 ust. 2 i art. 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw oraz art. 57 Porozumienia EOG, na warunkach i z zachowaniem obowiązków mających na celu zapewnienie, aby zainteresowane przedsiębiorstwa wywiązały się ze zobowiązań podjętych wobec Komisji.